

نظم مجوه تلاً به النطق لكل نوع فصل فالانسان ناطق

قول مسلم قيل لما نفعه الانسان ناطق فالخمار ناطق

في المنطق ميزان يوزون به الفكر اذا ثبت الحق فالباطل زاهق

حمائل طلاب يقوم الى الابد على الحدود دليل من الوسط راهق

من الرجال حكيم تفرد بالحكم تفضل بفنون على الحق حارق

مؤلفه شاكر تشكر بالعلم

مقرضه حين بفخر لاحق

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي انطقنا بالصدق والصواب والصلوة والسلام على من اوتى

الحكمة وفضل الخطاب وعلى اله واصحابه الذين هم اولوا يد في ادلة الكتاب هذه

منظومة في المنطق القويم ينبغي ان يقبل ويرغب عند كل ذهن مستقيم

5764

Süleymaniye U	
Konu	Hacı Mahmud ef
Vergi Kayıt No	5764
Eski Kayıt No	

وقفية
THE PRINCE GHAZAL TRUST
FOR QURANIC THOUGHT

وصفايده مزدا تي هيج بر بليغ نامدار

ارتفاع قدرينه قرآن سراسر و الدر

روضه پاكيكه صحب و آله بالا احترام

اولين و اخيرين قران دن اولدي مستبان

اهل فكر ايلر اكا فاعل و نظرده استنان

حكمتني اشمالنده انك يوقدر عيار

حكمتندن دانا علم و عمل اولدي مراد

حق بلز بلذ كجه نفسني انسان اولان

هم حقايق بلنه مز بلز اريك منطق

حق عرفان منطق عرفانه موقوف اولدي تا

اشته و اجيد رسكا ميزاني تحصيل ايلك

بليانك ايلر عرفاني قبول شك و ظن

همه جمله علمه معيار اولدي فنند بيغنا د

بلكه ادني بر خصوصه اكا محتاج دركي

بر زمان تحصيلنه سعی ايتيديم بهمال

مدح مخلوق مدح خالق كبي اولمز استوار

آني تنظرده فصيحان و بليغان لا لدر

شاكر لطفنده اولسون بيك صلواتي سلام

ان دن اولدي جمله موجودات عينيه عيان

مرشد و هادي باقيد رالي يوم التئان

نشأتين اهلندن اودر ايليان رفع حمار

حق بلك هم عبادت ايلكدر عن فواد

نفسني بلر حقايقندن خبردار اولميان

حكمتك اولدي او موقوف عليه صادق

بو حكم طي و سا بطله ايدر عرض لقا

جائز اولمز چونكه موقوف عليه بلامك

اولور او كرد اب تقليد ده كرفار محن

اولدي بر مسئله عقلا انسير اعتماد

نيك و بدى بر برندن فرقد رانك هرايشي

همت استاد ايله قلع اولمشيدي اولجبال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمد بجزده سزادر هر نفسده ذات حق قلدی انسانی عموما قلزم تکریمه غرق

فطرة محموده اوزره غوص ايدن تکریمه قادر اولمز وسعت الطافك تفهیمه

رحمتك اولدي چون حد و پاياني بديد غرق اولاد دريايه چشمنده اولور ساحل بعید

هيج بر چون ممکن اولمز حمد كچيل ادا اولدي آله حقندن حمد عبد اصلا حدا

ايلمز بروج هله اصلن بيلن عجزنده شك لونی مشكلدر هله اعمايه تعريف ايلك

هم عجزدن كسب ايدر انسا همیشه دنك و بو خاكدن ايلر فيضني نوع شكوفه جستجو

برق بجز مالک اولدي عجز ايله آدم بيلي قادر مطلق بو يوردن قدرتن آند مجلي

نور فخر انبياد ر بو تجلی به سبب يو خسه آدم اولمز ايدی نوع انسانه نسب

انبيا و اوليا محتاج لطيفدر هنوز حاصلی ديني و عقبا ایدی انچون بروز

وصف

نصفك تميمي لازم اولديغندن دائما
 وقت تحصيلايه بلي بونيت اولدي طالعه
 بعد بعد ظلت مانع اولنجه مرتفع
 يادكادم اولمق اوزره اهل شوقه بيريا
 كوجه بزلي مختصر در بنو الاك صبح وشام
 صمه سن ايجازواخلال اوزره ترسيم ايلدم
 ظاهري ترك ايليوب ايدم خفاني اشكار
 مفلقاتي ايلدم نتراسكا تمثيل هم
 اولدي خالي ولي تقصير دن اهل هوا
 دو جناح اوزره اني ترتيبه ايدم اهتمام
 ذوالجناحين اولور اني طباطبا اهل رسوم
 منطق الطير ايله ايدم اسمني ياد وبيان
 تايلم آلمان اولور بوفنك طالبي
 وزن واسلوب اوله تحريف و تغيير مصو
 ايلرم دائم دعاء خبير سين لر دن رجا

كلور ايدى خاطره نظما بيانى حاجبا
 ضؤنه بعض سحاب مظالم اولدى مانعه
 حمد لله زيركلكدن اولدى مقصود ملتقم
 ايلدم تقديمنه من غير حد اجترأ
 نفعي جو قدر قلت اوزره اكل اولنه برطعام
 بن مفيد مختصر بونظمي ترقيم ايلدم
 اولدم اوستادانه تحقيقاته گوهر نثار
 اولدم مقصودي ايضاح و بيان كچر قم
 ايلرم اولان خطا نك عفوني سندي رجا
 مبداء و مقطعه مقصود اولدى مسكي الختام
 نك اولور برواره قصد ايتا جو علوم
 قوش دلنه رغبت ايد بون اولور بجمخوان
 منطق الطيرك اولور ازل و جاربعي
 فهم و تفهيم ايليانك اولدم فضل فزون
 ايلمزد سائل مجوبي ارباب عطا

مبداء

مبداء منظومه ايكي اوزره در بحث اول جهت وحدة بيانده در

برجهتد و ضبط ايدن هر كثر تي اي بو الادب
 و صفيد را اولمق انك منسوب ذات و ياد
 اولدى ماهيتي بر عيالك انلردن بري
 طالبه مطلوب في جمال اوزره انلردن مفيد
 هم بصرتله شروع علم اولور دئم نصيب
 اولم من تصديق تيسير موقوفه چونكه التفات
 اشته برعله شروع ايتكسوزن هر طالبه
 علم مطلوبك بري ماهيتيد مطلقا
 اوله اولان شعورك فائده سي بيگان
 هم شروعنده بصرت حاصل اولور شارع
 ثالثي تصديقده ايسه ظاهر اوله فائده
 بوفوائد سكا حاصل اولميد رشمدى
 دكله علم منطقك ماهيتي ني تعب و غم
 نفعله انلر ميخند بيله ظرف نفع

وحدة غير حقيقي به او در انجق سبب
 دئما موضوعه غايتدر انلردن غرض
 بر برندن فصل ايدر انواع علمي هر بري
 ممكن اولمز اولماق انلردن اعون مستفيد
 انلري قبل الشروع تصديق ايدره بر سنيب
 خير صحته اولمز بوضوء اولان صلوة
 اولدى اشياء ثالثك معرفتي واجب
 غايتي و موضوع ايدره آخر اني طالبا
 نفسي مجهول توجه بدن وقايله در همان
 ثاني ني تصديقده بودر فائده ساطعه
 علم مطلوبي تميزه دائم عاقل
 چونكه مطلوبه شروع ائنا سيدر اي تشنل
 بحث عن الاحوال تصديق تصور در فغم
 دئما ايصال الى المعجم بولدر دي بالطبع

یا اور بقانون مرعید را نکلہ بی ظنون

فکر اولور ذہنک محازی رخ طاسندن ^{مصون}

اولدی فنک غایت و موضوعی شتہ مستفاد

چونکہ وجہین اوزرہ ماہیتند انلدر مراد

ایتدیلمو موضوعه لکن بعضلری اختلاف

اولدی تصدیق و تصور راجح اولان بخلاف

آخرک عندنہ معقولات تائیدر نفسم

اولہ کورہ اولور موضوع فن بوند اعم

هم خطاء فکر دن ذہنک همیشه عصمتی

اتفاقاً اولدی فنک غایہ پر عبرتی

مرفتدر صحت فکری غرض میزاندن

شبهہسی اولان انی تحقیق ایدر وزاندن

فکرایسہ مخصوصدر تحصیل مجہولہ ولی

اولدی تصدیق و تصور دہ او مجہولک الو

منطقہ تابتدر اشته ایکی طرف بخلاف

هم طرفلردن تصور ایله تصدیق قدر بدل

ہربری اولمز مبادی و مقاصد دن بری

دورت عناصر در کان دایہ تن پروردی

چون مبادی تصور اولدی کلیات خمس

هم مقاصد اولدی قول سارح اگا چو شمر

تا قضا یا اولدی تصدیق مبادی بہر اس

دائما اولدی مقاصد اگا انواع قیاس

بشر ضاعات ضم اولسنہ بونلرہ ای جمفواد

منطقک ابوابت من دائم ایلر لک شاد

بحث ثانی دلائل و احوال الفاظ بیا نندہ دو

عد اولمز بحث لفظ ابواب منطقک هلہ

چونکہ یوقدر منطقینک اشتغالی لفظلہ

قول حجت اولدی موقوف معانی دانشا

اولدی موصلر الفاظ مبادی طالبا

فہم

فہم معنی لکن اندیہ توقف لفظہ ہب

بو توقف لفظی اولدی بالتبع قصدہ سبب

حاصل اولمز قصد تبعید ندخی اصلا مراد

لفظدن معنایہ اولمز سہ دلالت مستفاد

هم دلالت دینلور شیئہ علمک ببقصور

آخرہ لازم کلور سہ علم شخص ذیشعور

لفظ و غیر لفظ منسوب اولدی او ای بینوا

وضع طبع و عقلہ ہر بر قسمی منسوبدر کذا

لفظ موضوعہ اولان نسبی دلالتدر مرام

اودخی اولدی مطابقتضمن التزائم

لفظ انسان انلری تصویر ایدر بربر نفسم

چونکہ معناسی ایکی جزہ اوزرہ درای بوالمہم

جزئہ ہم مجموع معنایہ دلالت ایلر او

خارج معنایہ ایلر ہم دلالتلہ غا او

اولدی لفظندن بلی حیوان ناطقک مستفید

بالمطابقت اولور مجموع معنایہ مفید

ایکی جزندن برینہ ایلر دلالت عبسز

اولدی مجموعک بفلک کثیری تضمن ریسسز

قابل علمہ دلالت ابتدی او بالالتزائم

خارجہ ہم لازم ذہنی یہ دالدر بیگلام

اول اولمز ثانی فی مستلزم اصلا ای ولی

ثالثک اولدی لزومی اولہ غیر جلی

کرجہ مستلزم دکدر ثالثی ثانی نفسم

اولک مستلزمیدر تائین ای بوالکرم

اشتہ لفظک جزئی ایلر جزء معنایہ همان

یاد دلالت قصد اولنور یا اولمز بیکیان

اولوقت یا مفرد اولور یا مرکب لفظ دال

انلرہ راجح الحجارہ ایلہ اشاندر مثال

مفرد اولور سہ اد اندر یا کلمہ یا اسم

اسم اولور معناسنہ نسبتلہ انحق دو قسم

یعنی معناسی اولود بر یا کثیر ای خنده دو
 کلی ایسه ذهن و خارجه انک افرادی هب
 دیدی علم یا متواط یا مشکک انله
 یا کثیر اولورسه معنی انله هب بر اسم
 مشترکدر عینله تمثیل ایدر اولی
 لیک اصل معنی اگر متروک ایسه منقولدر
 غیر متروک ایسه اصلند حقیقتدر همان
 فی المآل اولسه موافق لفظه آخر لفظ هم
 لفظ دال اولسه مرکب نام اولور یا غیر تمام
 صدق و کذب محتمل ایسه خبر در روبرو
 دال اولورسه اگا انشاء دید اولورسه هم
 غیر تمام اولدی کذا نقبیدی یا غیر همان

جناح اول معرض تصوراته اوج ریش اوزره در

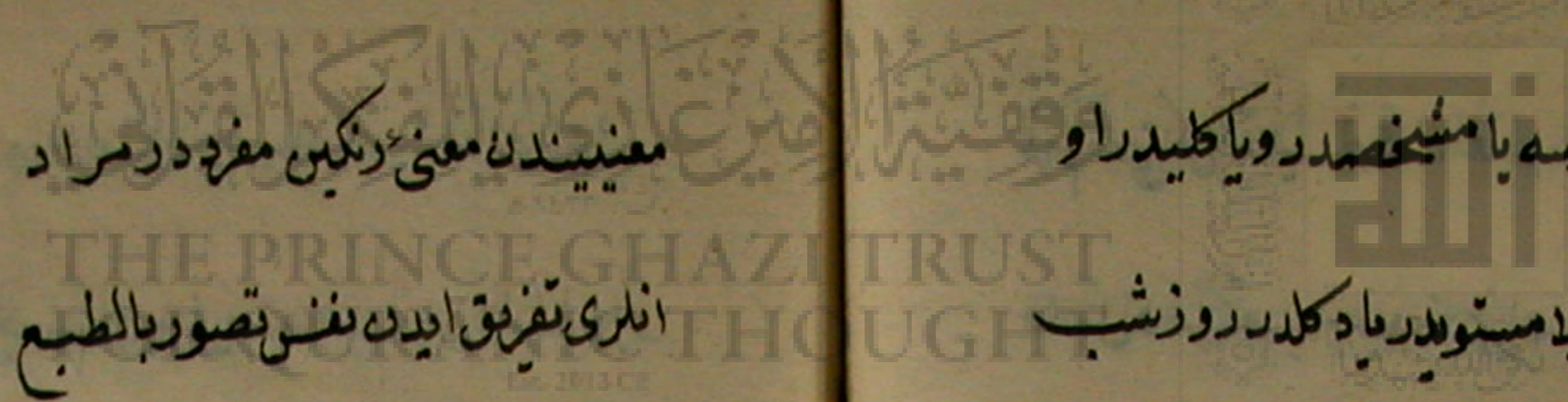
ریش اول کلیات خمس بیاستنده در

دکله معنی مفرد اولور یا مرکب طالب
 کذو ایجون وضع اولنا لفظ ایلر اقتدا

معینندن

معینندن معنی رنگین مفرد در مراد
 انلری تفریق ایدن نفس تصور بالطبع
 دیر لرا و مفهومه جزئی عکسنه کلی نفسم
 کلی جزئیاتنک ماهیتنه بالنظر
 ثالثه نوع حقیقی دیر لرا اشخاص هات
 اولدی انسان و شمشدن ایکسیده آشکار
 ماهونک هربری اولدی جوابنده مقول
 یعنی ناینده مقول محص خصوصیتله در
 هر نوع کلی اولور هده مقول ای نیکخو
 لیک واحد یا کثیرین اوزره محمولدر نفسم
 دکله کلی داخل ماهیت ایسه بیکدر
 یا تمام جزئدر داشته مشترک یا دکل
 گر تمام جزء ایسه او مشترک ای حیوان
 جنسدر کلی محمولدر کثیرین اوزره او
 آشته ماهیتله بعض مشترکدر بر جواب

او در جزئی و یا کلی به استناد
 اینسه بر مفهومی گر شرکت وقوعندن منع
 دالترینه بالعرض جزئی و کلی دندی هم
 داخل و یا خارجه در یا تمامی بیکدر
 یا فقد او زره در با خود دکدر بیجان
 منحصر در شخصه نوع شمس هم بیجان
 فخری وارد در مقولینک و لکن ای حول
 گرچه اوله خصوصیت مع شرکتله در
 هب جواب ماهوده دایم اولور داستکو
 متفقد هم کثیرینده حقایق بی اسم
 نوع آخر ایله ماهیتله ایلر نظر
 انلرک بیننده کلی بی بومنول اوزره بیل
 هب مقولدر ماهوده مشترک یا بیجان
 مختلفدر هم کثیرینده حقایق سو بسو
 انلر ایله جمله دن اولان جواب و بر سه تاب

بين الاجناس كورينور حيوان كبي جنس قريب

اندر ايله بعضا خردن جواب اولمزه او

بعد سيان اولمزه اما ايلسه اكا نظر

بعد واحد و جوابي اقتضا ايلر همان

ابكي بعد اوج اجوبه بي اقتضا ايلر كذا

اوج بعد دورت اجوبه بي مقتضيدر همدي

يا تمامي جزء دكلسه مشتركار و بسرو

اولك ماهيته وارد در خصوصي دائما

اشته ثاني به كوره بالجمله فضل جنسدر او

فضل ايدر ماهيتي بالجمله اوله كوره

ابكي شفق هر بر خالي دكلدر طالب

اولسه ماهيت مركب فضل جنس اولور بي

حاصلي شقين بونلردن تهى اولمزه بلي

هب ميميز در ابكي شقه كوره ماهيتي

فضلدر كليدر او شئ او زره محمولدر نعم

او در انسان و فرسله هر مشار كدن مجيب

جسم نامي وش بعيد در فرس و انسان بو

بر زياده اولور اعدادي جوابك سر تسير

جسم نامي وش اولور انسانه نسبتله عيان

جسم انسانه اولور نسبتله دائم رو نما

نسبت اولسنه اگر انسانه جوهر اي سنجي

بلله غير مشترك يا مشتركدر سوسبو

بعضدر ثاني تمامدن هم مساويدر اكا

هم ايدر ماهيتك في الجملة فضيله غلو

ظاهرا اولور فضل جنس بالجمله هر بر سروره

فضل جنسدر يو جنسه او فضل وجوددر دائما

يا بسيطه اولور سه او فضل وجود اولور سعيد

ضمين فضل جنسدر اولور دائما ثاني جلي

اولدي جنس و يا وجودره فضل انك غير تي

اي شئ هو في الذاند رسواله بيشقدم

ز سمة كوره بر حقيقت چند امردن اولسه شاد هم امور اولسه مساوي بر برينه عن فواد

اول حقيقت ايچون اولور هر بر ي فضل قوي

هر فضل نوع مشار كدن ايدر تميز هم

ايلسه جنس قريبه نوعن تميز بر فضل

اولسه يا جنس بعيدده نوعن تميز ايدر

قرب و بعد اولمزه وجود اولسه تميز بالفضل

دكله كلي خارج ماهيت ايسه اندن او

اولك احوالنه تفصيلا اولسه مطلع

يا وجود ذهني به يا خارجي به همدي

لازم ماهيت اولدي ليك نالتر مراد

همدي كليتك عنقا به لزوميله كذا

نار ايچون اولان حرارتدن لزوميدر مراد

هر نه ايسه ابكي قسمه منقسمدر هر بر ي

لازمي اتسه تصور بعد ملزومي هم

بو كا بالمعنى الاعم بين دنيلور بي علاج

چونکه لازم کل ملزومی تصور دن همان
 اگا بالمعنی الاخص بین دینلور روبرو
 بالرزوم اولسه جرمه یوخسه و سطر مفتقر
 هر مثلثه زوایای نلنک د اثما
 دکل ایسه ممنوع الانفکاک اودی عرض
 کتب انسان خامه جنباندرانی تمثیله
 یاسیرع یا بطیدرهم معارفه زوال
 اولسه لازمه مفارق بر حقیقتله بنام
 یا حقیقت واحدک ما فوقه عام اول کر
 اول ضحک ایله تنفس قوه و فعله قرین
 اولدی بلرقول عرضیله مقولین بیجان
 اولدی نوع و جنس و فصل و خاصه هم عرض عام

ریش ثانی اوج لون اوزره در لون اول وجود

خارجی حکم اعتباریله تقسیم کلی بیاننده در

خارجه نسبتله کلی بعضا اولور اشکار برجهنله اولدی مفهومه انده اعتبار

یعنی

یعنی اولور گاه خارجده وجوداً ممنوع
 که وجوداً ممکن اولسه ده بولمنز چونکه او
 گاه موجود بر در اندن لیک اغیاری کا
 شمسه ثانی مثل اولور اول و لکن بیجان
 گاه موجود چوقدر اندن لکن او چون سیکر
 اوله سیاده ایله ابتدیلر تنظیم بفسم
 ایلسه کلی ایله حیوان اوزر حکم سن
 اولین مفهومیدر حیوان و کلینک هله
 دندی کلی طبیعی اوله معروضدر او
 ثانی یه عارضه دخی کلی میزانی دی سن
 ثالثه کلی عقلی دی و لکن بی کز اف
 اندن اما بحث ایتمک بحث اخردر کوزم
 مسئله فنه دائر در بنم انجق سوزم

لون ثانی کلیات بیسنده اولان نسب بیاننده در

نسبتک حمل و تحقیق در لباسی روزوتب ایکی وجهله ایدر اود اثما قطع رتب

اولدی کلیین و جزئین میاننده بلی کلی و جزئ میاننده اولور بعضا الی

اسمه عرض بر یکدن اولور او ملتمتع
 و برر عنقاوش حکایاته همان برابر و
 ممنوع یا ممکن اولمقد ایدر عرض لقا
 وحده بی مثل حقدن جمله عند نه عیان
 شتهیدر یاد کلدر دیدی ارباب نظر
 هم نفوس ناطقه دن اولدی ثانی منضم
 او مقامه اوج امر وارد دیدی ارباب فن
 ثالث انلردن مرکبدر سن اتمه و لوله
 همده خارجه او موجود در دیدی هر استکو
 اولدی کلیات خمسک مقسمی او کلیدن
 واد آخزینک وجود خارجه بسنده خلاف
 مسئله فنه دائر در بنم انجق سوزم

یعنی اولور گاه خارجده وجوداً ممنوع
 که وجوداً ممکن اولسه ده بولمنز چونکه او
 گاه موجود بر در اندن لیک اغیاری کا
 شمسه ثانی مثل اولور اول و لکن بیجان
 گاه موجود چوقدر اندن لکن او چون سیکر
 اوله سیاده ایله ابتدیلر تنظیم بفسم
 ایلسه کلی ایله حیوان اوزر حکم سن
 اولین مفهومیدر حیوان و کلینک هله
 دندی کلی طبیعی اوله معروضدر او
 ثانی یه عارضه دخی کلی میزانی دی سن
 ثالثه کلی عقلی دی و لکن بی کز اف
 اندن اما بحث ایتمک بحث اخردر کوزم
 مسئله فنه دائر در بنم انجق سوزم

لیک جزئین ایله کلی و جزئی بینی تا
یعنی جزئیلر تباين ایله اولدی ذیقصوص
نسبه الکلی الی الکلیه اما بهمال
ایکی کلی بر برینک ما صدق اوزده تا
صادق اولور لسه انسان ایله ناطق کبی هب
صادق اولور لسه انسان و فرس و ش بیجان
یا اولور سه ما صدق آخره صادق بری
ما صدق آخرک با بعضیله هر بری
اول انسان ایله حیوان کبیدر ثانی همان
سالبینه رجوع ایلمه مابینار بلبل
سلب و ایجاب همه کلیله اولور متصف
بین العینین نسبت اولدبعی کبی ذی احتسام
چون مسا و بدر مسا و یلر نقیضین نفسم
برینک عینیه اخذ اتسه نقیض آخری
لیک مابینلر نقیضینی میاننده رسوم

نسبت چارون تهیدر دیدی اهل ادعا
جزئی کلی به مابیندر و با اندن اخص
نسبت دلجوی جارا پرواید عرض جمال
صادق اولور لر و با اولور اصلابی ریا
بهما یادیر مساوی انله اهل نسب
انله دیدیلر مابین بالجنان و اللسان
انلرک بینی عموم مطلقک اولور بری
صادق اولسه من وجهدر او عمومک پیکری
اولدی ایض ایله حیواندن دمادم مستبان
موجبیتیندن مسا و یلر اولور دائم جملی
مطلق و من وجه اعمده انلر اولور مختلف
اولدی هم عین و نقیضده هم نقیضنده مدام
اولدی لا انسان و لا ناطقندن انلر منقسم
انلرک کلی تباين اوزره اولور بیکری
دائما تبايندر و یا من وجه عموم

لا وجود

لا وجود و لا عدمدن اول اولور مستبان
یا مساوات اوزره اولور اولک هبت پیکری
چونکه ثانینک میاننده اولور مطلق عموم
عین اولور اما اخص و باق نقیض اولور اعم
هم نقیضینی عموم مطلقک عینینی وش
لکن اخصک نقیضی دائما عامدر نفسم
هم اعمک باق نقیضله اخصک عیننده
بونلرک عکس بیاننده عموم له خصوص
لا فرسله اولدی لا انسانه ثانی عیانت
برینک عینیه اخذ اتسه نقیض دیکری
انله عینیه نقیضک حکمی بودر بر قوم
عکس ایدن مرآت نسبتده بوصورتد رفعم
نی تردد اولدی لا انسان و لا حیوان اش
هکذا عامک نقیضی دائم اخص اولدی هم
گردی کلیا تباين انلرک هب بیننه
سن وجه سر بست نسبت اولدی دائم با

لون ثالث جزئی ونوع اضافین بیاننده در

تحت عامده داخل اولان هر اخصه دائما
قده جزئی اضافی دینلور ای بینوا
اولدی کلی اضافینک اضافینده بنام
اولدی حیوانه بلی انسانه نسبتله بکام
همه جزئی حقیقندن اضافی عامدر
حمل اولسنه اوله ثانی کلامک نامدر
جنس قول اولیله ماهونک بالفتول
اولسه ماهیتله غیر اوزره جوابنده مقول
بالاضافه نوع ایدر حیوانکبکی تاپیج و تاب
چونکه انسان و فرسدن جنسه اولدک محاب
دورت مراتبه اضافی فائق الاقرا ندر
بومر ابدن حقیقی بالطبع حرماندر

نوع عالی در اعم النوع در جسمه سزا
متوسط عام سا فل خاص عالی در همان
نوع مفرد ایسه او کله مبیاندر بلی
عقله تشبه ابتدای بی بعضی ارباب هوا
جنس دخی دورت مرتبه نك جائز بر در مبدئ
جنس عالی در اعم جنس اولان جوهر روشن
متوسط هکذا اولدی بعضی عام و خاص
جنس مفرد دائما کله مبیاندر نغم
جنس عالی بی ایدر لرجنس الاجناس ایله یاد
بولور نوع اضافی بی حقیقی دائما
هم اضافی حقیقی نقطه و ش موجود در
هر بری من وجه اعم در بر برندن دائما
ذکر اولسنه بالمطابقه اگر جزء مقول
اکا واقع فی طریق ما هو دیر لر همان
بالتضمن یا او مذکور دن اولک الحساستن

نوع سا فل در اخسیدر کانسان بیری یا
جسم نامی ایله حیواندن اولور دائم عیان
اولدی خارجه تمثیلی سکا شینم جلی
جوهر اکا جنس اولور سه ثابت اولور مدغ
نوعله هرتبه در یوقدر در و نند الم
جنس سا فل در اخس جنس اولان حیوان منش
جسم نامیده جسم بورتبه بی ایله مناصر
عقله بکزر جوهر اگر جنس دکلسه بی الم
نوع سا فل اولدی ولکن نوع الانواع ایله شاد
متوسط دن همیشه حکمی اولور و نما
او بسیط اولان عقایق دن بی معدود در
اولدی نوع سا فل اوزره بونلرک صدق و بجا
یعنی ایتمسه جواب ما هو دن هیچ نکول
مثل حیوان اولور او حیوان ناطق دن عیان
اکا داخل فی جواب ما هو دی بی محنت

جزء مذکور

جزء مذکور دائما اولدی یکی بی مشتکل
جنس عالی فضلک جائز مقوم اولسی
لیک واجب در مقسم اولسی دیر اهل کین
نوع سا فل در مقوم در و جوابا هر فصل
هم مقوم هم مقسم در فضل لری بی نزاع
نوع و جنس عالی بی ایتمسه تقویم بر فضل
یا مقسم اولسه جنس سا فل بر فضل هم
عکس کلی اولدی تقویم و تقسیمه بدید

التزام اولمز جواب ما هو ده مشتکل
چونکه جائز در مساویدن ترکب ایتمسی
چونکه تحتند و جوابا بجه نوع اولدی یکین
منع اولدی مقسم اولق اندک فی الاصل
متوسط اولسه نوع و جنس هب بر شعاع
سن انی تقویم سا فلده همیشه بی اصل
عالی بی تقسیمه دائم اولور او ثابت قدم
عکس جزئیدن اگر چه اولمز انلر نا امید

ریش ثالث قول شارح بیاننده در

بر تصور اولسه بر شئی تصویره سبب
شئی تصور اولور که بی و با وجه ایله تا
اولدی تقریبی تقریفدن مضرت منضم
همدخی تردید ایله محدوددی تقیم در مراد
دائما تقریف معروف غیر دردی همان
کر چه تقریف غیر در اما مابین اولمز او

یا غیر دن استیاز شئی موجب اولسه هب
حد اولور یا رسم اولور اهل رسومه رونما
حاصلی دور و تسلسله او اولمز منضم
ایتمدی تقریبی تقریف سکه اصلا استناد
اولسه او نفس معرف باطل اولور بی کمان
کلا و جزاء مبیاندرده اولمز او برو

یعنی اول دائم ابعدا در معرفدن نفسم
مانع و جامع دکلد در من وجه تابند حی
قربنی اوله ببله اولمز مانع و جامع هنوز
اوج نسب ضمنه تعریف اولدیسه فائقه
هم مساوات صحت تعریفه شرطدر بیغیاد
اولسه اجلی ویا اولسه محالی مشتمل
شرط حسنی اخراج سینه مذدر بربری تا
ذی قرینه اولسه ده او معتبر اولمز بلی
التراخی بولنان مدلول مراد اولق نفسم
اولدی بو شرط حقیقته همیشه معتبر
یعنی تا ملرده مساواتی همان شرط ایتدیله
ناقص اولسه رسم اعم اولق اخص اولق نفسم
لکن اقسام حقیقیه ده یوقدر اختلاف
بونده اسمی به مقابل اولدیغندن بلی
شمدی تقیم حقیقی مقابلدن سکا

ابعدیته معرف اولمز اصلا منفرهم
غیر ابعدا اولسه ده او اولدی بعد حیخی
ایتدی تعریف بالاعم هم بالاخص اندن برو
ضمن غیریتده اولدی بالمساوی صادق
منع و جمعی اولدی تعریفك انكله مستفاد
سمع تعریفك كذلك صحت اولمز مشتعل
بیقرینه ذکر لفظ مشترکدر طالبا
اولسه موضع معین او قرینه ای ولی
ذکر الفاظ غریبه کی منفور اولدی هم
ایتدی اما مساواته سلف دائم نظر
ناقص اولسه حد اعم اولق روادردیدیلر
انلك عندنده شیخ جائز اولدی بی الم
ایکی تام وایکی ناقص اولدی انلریخلاف
سکر اقسامی اولوراشته حقیقی مقتضی
بالقیاس اسمك اقسامی یدر عرض لقا

چونکه

چونکه اقسام وشر و طعن ایتدی انلرتحاد
فرقلری معدوم اولور تعریف اسمیه بکام
هر حقیقی بولنان یرده تحقق ایلراو
لکن اطلاق حقیقیه مقابلدن نفسم
یا اولور لفظی و تنهی مقابلدن مراد
قصده تفسیر اولور مدلول لفظیه همان
صورة مخروبه یر کلفتسر
بحنی اولمز انلك منطوقی تصدیقدر نفسم
حددیدیلر مطلقا تعریفه مجموع عرب
حد ایلله یاد ایتدی کی ارباب مینر انلك همان
ایلراو حیوان ناطق کی انسانی بیان
کرچه ناقص ملرده بعضا اولدی مفرد لریدیله
جسم ناطق کی انسانی اولور رسم بر صیب
رسم نام جنس قریب و خاصه ایلله دوشر بدوشر
رسم ناقص خاصه و جنس بعید ایلله کذا

اقتضایتمز انکچون مستقل اسمی بی یاد
ایکسیله دائم موجود اولور ذی احتشاً
هر نقدر عکسی انک ایتمز ایسه سرفرو
اوج معایندن بری هر حالده اولور منفرهم
یا اولور اسمی ویا رسمی مقابلدن مفاد
اولسه بر لفظك اگر مدلول مستور و نهان
سلك تنبیه یرده دائم غفلتی دفعه سبب
دائماً غیر حقیقیه در هم انلری اسم
انی مشعر در کلام بعض ارباب ادب
جنس و فصلك هب قریبندن اولور مستبناً
حد نامدر صورت مفردده اولمز بیجان
ناطق و ضاحک کی ترکیبندن اولمز لر بعید
حد ناقصدر بعیددر جنس هم فصلی قریب
بلدی حیوان ضاحک کی انسانی بشوش
جسم ضاحک کی انسانی ایدر عرض لقا

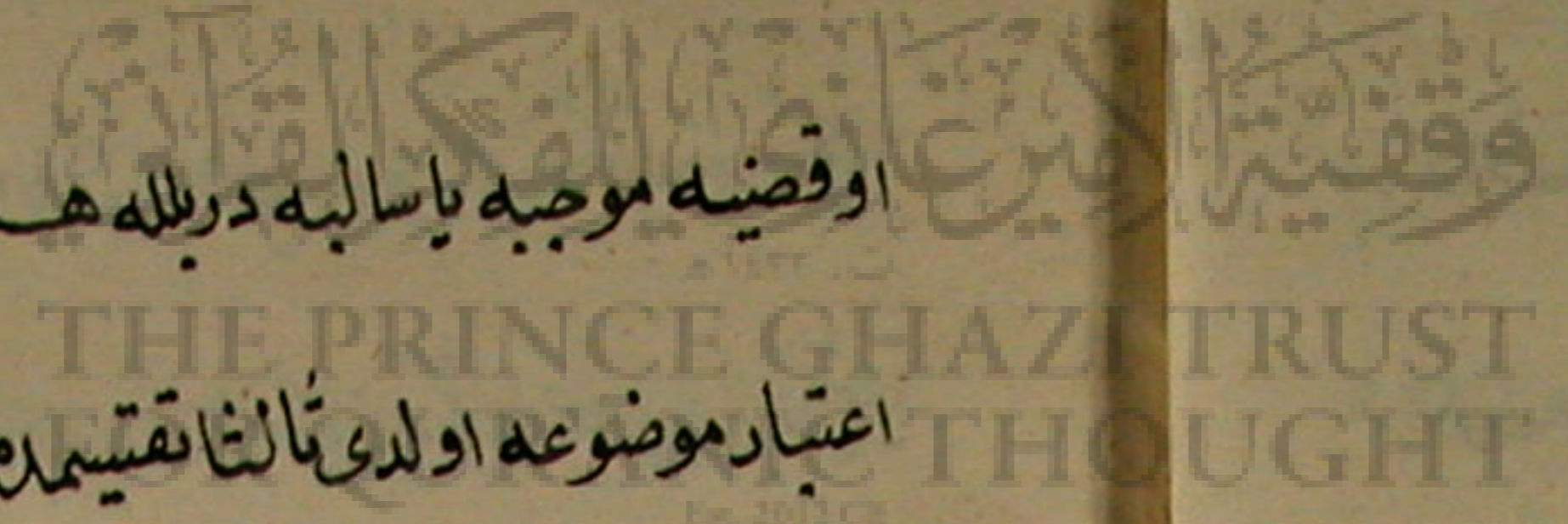
بل قضا باید خنی احکامی سن طالب
 هر قضیه بر قولدر کیم دیمک اولدی صحیح
 جانبینی مفردینه اولسه منحل دمبدم
 متصل یا منفصل در دکه شرطیه دخی
 اتصال صدق و یا لاصدقه در حکمی هب
 انفصاله سلبا ایجا با تنا قبله حکم
 انفصال اولور بو تقد رجه حقیقه و یا
 چون مبادی اولدی تصدیقاته انلردائما
 سن بو قولک صادق و یا کاذب نیستوای فصیح
 اگاحملیه دیدیلر عکسنه شرطیه هم
 قسم تانینک بودر تقسیمی بلله ای اخی
 هده فرض صدق اخری حکمه اولمشدر سبب
 صدق و کذبند برآبر یا برنده بی زعم
 مانعة الجمع اولور یا خینو اولور الا فلا

دیش تانی بیان جلیه ده الوان اربعه اوزره در

لون اول اجزا و اقسامی بیاننده در

اوچدر اجزاء قضیه دائما عند السلف
 نسبتاندر هده محکوم علیه و به نفع
 رابطه مذکور اولور بعضا کهی محذوف اولور
 باعتبار انه موضوع دیمک اولسه صحیح
 دورت دینو هم وجهنی ذکر و بیائیدی حلف
 نسبتانک دالی الجحوق رابطه در بی الم
 یا ثلاثی یا ثنائیدر قضیه دینلور
 یا او محمولدر و یا محمول دکدر ای فصیح

او قضیه

اولدی قسم اولک تقسیمی بویله ناسیا
 اعتبار موضوعه اولدی ثالثا تقسیمده
 یعنی موضوع قضیه اولسه جزئی طالبا
 بوضه کلی اولسه موضوع قضیه اوره نور
 کلی افراد بعضی اوزره ایسه حکمی دمبدم
 در تدر ایجا با کرک سلبا ایکیسی دائما
 انده کیت مبین اولسه ای خنده دو
 صالح ایسه مهمل در دکل ایسه دائما
 کم افرا ده دلالت ایلیان الفاظه هم
 سود کلی کل ولا نشیدر و لا واحد همان
 لیس بعض اولدی کذلک بعض لیس هکذا
 اولدی قسم اولک تقسیمی بویله ناسیا
 حال اقسامی سکا موضوعه تفهیمده
 اگامخصوصه دخی شخصیه دیر لر دائما
 انده کیت مبین اولسه محصوره دینور
 اوله کلیه دیر لر تانینه جزئییه هم
 نام محصورات اربع انلره اولدی سزا
 صدق کلیه و جزئییه به با و صالحی او
 نای طبیعیه در الجحوق فنده انک طالبا
 شامل حصرا ولدیفندن دیر لر اسوار بی الم
 سور جزئی بعض و واحد لیس کدر بعد اذان
 بوندری حفظ ایلمک هر طالبه اولدی سزا

لون تانی تحقیق محصورات بیاننده در

دندی محصوراتی تحقیقه قضا یا طالبا
 اولدی حکم اولدر افراد مقدر اوزره هم
 اولدی تانینک محقق اوزره هده انصافی
 یا حقیقه اولور یا خارجییه دائما
 خارجا موجود و معدوم اولسی بر در نفسم
 حکمک اولدی حال و قبلدخی بعدیله مضاف

هیچ مربع اولسه شکلی اگا اسناد بیل
 اوله کوره صحیح در ثانی به کوره دکلی
 بر مربع اولسه اشکال دن فقط ای پهلو
 عکس اسناد ثانی به کوره صحیح در بیجا
 وصف موضوع گاه عین و گاه جزء ذات اولو
 هیچ بری اولم زده گاهی خارجند بولور
 وصف موضوع و وصف محمول بشق ثقیب
 ذات موضوع او زره صادق اولدی بوالا
 اولدی اولر عقد وضع و عقد حمل ای دنوار
 دندی ترکیبینه تقیید و اخبار بی نیاز
 صدق اوصاف انصاف ذاته اولمشدر سبب
 انصاف اولدی بولر عقدینله هم
 وصف موضوعک بلی اصلیتی معلومدر
 اگا ملزوم و وصف محموله دخی ملزومدر
 ذات موضوع دن مراد افراد شخصیدر هم
 وصف موضوع اولسه نوع و فصل و خاصه
 یا خود افراد مشخص طبع نوعیدر مراد
 وصف موضوع ذاته بالفعل صادق در همان
 اوج زمانک بری ظرفدر صدقه هم بیجا
 یا بالا مکان ثابت اولور ممنوع اولم زده هم
 ثابت اولسون بالفعل یا سلب اولسون مبدم
 لیک صدق و وصف محمول بالذوا مدر
 بالضروره بالفعل یا خود بالا مکاندر
 اولسه لجزئییه یا کلیه بالا یجاب هم
 مطلقا ومن وجه عامدر حقیقیه نفم
 اولسه لکلیه یا جزئییه سلبا اول زمان
 خارجیه عام اولور جزئی تباینله همان
 اهمیت بالشاره لایقدر عزیزم بومحل
 طبعه کلز نشره رجعدندی اصلا کسل

عقد

عقد و ضعه مذهب یکدر بری مذهب شیخدر اگا کوره ذات موضوعک وصف موضوع ایله
 انصافی بالفعلدر یعنی حد از منه انکته ده وصف موضوعک ذات موضوع
 او زره صدق بحسب الخارج قوه دن فعله خروج ایتکدر د بکری فارابی
 مذهبیدر اگا کوره انصاف بالا مکاندر یعنی وصف موضوعک ذات
 موضوع او زره صدق ممنوع اولما مقدر حتی ضوعله مراد کند و او زره وصفه
 صدقی ممکن اولان ذاتدر وصفنک ذاته بالفعل بتوتیله دانما انذن سلبی مسایر
 بوضوئده کل اسود کذا قضیه سنه اولان حکم شیخه کوره افراد روی یی
 تناول ایتیموب فارابی به کوره تناول ایتد بکندن بین المذهبین بالذات فرق
 ظاهر و قطب مرصومک افاده سیدخی بو مرکزده دائر در سعد الدین رحمه الله حضرتی
 شیخه کوره انصاف بالفعل لا بحسب الخارجدر یعنی بحسب فرض العقلدر دیدی
 اولوقت شیخه کوره قضیه مند کورده عقلک اسود فرض ایتسی شرطله حکم افراد
 روحی تناول ایده بیله جکندن مذهبینک بینی بالا اعتبار فرق اوله بیلور سید
 شریف قدس سره اللطیف حضرتی دخی مختلطات جانبنده اولان بر حاشیه سنه
 مذهبینده امکان متغایرینه اشارت ایدو. وصفه انک انصاف صلاحیتی شیخه کوره
 لازم فارابی به کوره دکلدر دیمک استدی بوضوئده مذهبین مبانی بالذات

فوق اولور ایسه ده کلامدن مذهب شیخه ناظر اولان صلاحیت سعد الدین رحمه الله
 حضرتینک مذهب شیخه اولان توجیهنه مقارن و مذهب فارابی یه ناظر اولان
 عدم صلاحیت قطب مرحومک مذهب فارابیده اولان توجیهنه مبایندر فاما
 سیکونی مرحومک حیا له خاشیه سنه شیخک ظاهر مذهبی اوصاف بالفعل
 بحسب نفس الامر در تحقیق مذهبی اوصاف بالفعل بحسب فرض العقدر دیمیسی
 شیخک ظاهر مذهبیله سعد الدین رحمه الله حضرتینک توجیه ایلدیکی مذهب
 فارابی بینده فرق اولدیغنی و تحقیق مذهبیله بینلرنه فرق اولدیغنی مشعرد
 مع مافیه فارابی به کوره معتبر اولان امکان ایکیدر بری امکان فعلی یعنی امکان
 نفس الامری احزی امکان فرضیدر دینلر قطب مرحومک مذهب شیخه اولان
 توجیهله کندولرینک مذهب فارابیده اولان اسبوتو جهلری میاننی تفریق
 وسیکونی مرحومک نقل ایلدیکی مذهب شیخه بینلرینی جمع
 و تطبیق ایتیش اولدیله والله اعلم بحقیقه الامور

نون ثالث عدول و تحصیل بیانده در

جزء اولورسه حرف سلب موضوع و محموله ^{اگر} یا اکیسنده جمیعاً جزء اولورسه ای پسر
 اوقضیه اولسه دخی موجب یا سالبه ^{اگر} اگامعدوله دینوری سانل اولاطالبه

جانبینه

جانبینه اولدی ایجاب و سلبدن اعتبار اولدی بحق نسبت سلب و ثبوته افتقار
 باعتبار النسبه اولور موجب یا سالبه بویله سن تفهیم قبل معدوله بی هر طالبه
 جانبندن اولسه جزء حرف ای تو محیط اگایجابا محصل دندی سلبا هم بسیط
 اشته محموله عدوله اعتبارک حاصلی دور قسدر اکیسنده التباس وارد بلو
 لکن اولور فرقلری معنی و لفظاً اشکار سویلیم بربر سکا ذهنکده ایتشوق قرار
 غیر موجود اولسه موضوع عالم اولوری محیط موجب معدوله المحمولدن سلب بسیط
 اولسه موجود جانبندن ظاهر اولور هم لرؤم فرق اولور معنی اندر بویله ای علوم
 فرق اولور انلرک لفظاً میاننی واقعا اولسه جزء قضیه باق ثلاثی دائماً
 رابعه سلبدن مقدم اولسه اولور موجب کرمؤخر اولسه اولور اوقضیه سالبه
 لکن اولورسه ثانی بیت و تخصیصه بررندن فوق اولور او بلجه تخصیصه
 اکثر النفع اولدیغندن بونیدخی بن سکا نشر ابضاح ایلدم من غیر حد طالبه
 ارباب مطالعه یه معلوم اولدیغنی وجهله قضایانک عدول و تحصیل ایلده محموله
 اختلا فی مفهوم قضایا ده مؤثر اولوب وصف موضوعه اخلا فی مؤثر اولدیغند
 فذه اعتبار بحق عدول فی جانب المحموله اشکار در بناء علی ذلك اقسام اربعه حاصل
 اولدیغنه نظراً اشارت اولمش و هربری برر مثال جزئیله نشر اکشف و ابضاح قلمند

والله الموفق والمعين قسم اول موجبه محصله در بعض الحيوان انسان كى
 قسم ثانى سالبه محصله در بعض الحيوان ليس با انسان كى حرف سلب محموله جزاء
 اولد يفنه تنبها سالبه بسيطه دخی دبر لر قسم ثالث موجبه معدوله المحموله
 ثابته كى اكثر عباراته سالبه بسيطه لر ليس لفظى وموجبه معدوله
 لا وغر كله سيله بالتخصيص بنيلرى فرق اولنورسه ده عكسك جوازينه نظر اليس
 لفظى عدول تحصيلدن برنده نص او لما مق اقتضا ايدر ذلك اقتضائى اشعاره
 وسطينك التباسى اظهار ايجون مقابنده مثال واحد ايراد اولدى قسم
 رابع ساله معدله المحموله ليس بعض الحيوان ليس با انسان كى بونلردن محصلتين
 بينده واحد هما ايله سالبه معدوله المحمول ميانده ومحصلة اولى ايله معدولتين
 بنلرند لفظا ومعنى التباس اولد يفنى ترقيم وسالبه بسيطه ايله موجبه معدوله
 المحمول التباسى دركار ايسه ده نوجهله فرق اولد قلدى تفهيم معلومى قبيلند
 موجبه معدوله المحمول اولان قضيه لر بعضا موجبه سالبه المحمول اولور وسالبه
 معدوله المحمول اولان قضيه لر دخی بعضا سالبه سالبه المحمول اولور اشوقضا ياي
 سنك معالردن تعبير موجبه محصله ده وصف محمول وجودى بي ذات موضوعه
 اثبات وسالبه بسيطه ده وصف محمول وجودى بي ذات موضوعه سلب وموجبه

معدوله

معدولة المحموله وصف محمول عدوى بي ذات موضوعه اثبات وسالبه معدولة
 المحموله وصف محمول عدوى بي ذات موضوعه سلب وموجبه سالبه المحموله
 وصف محمولك ذات موضوعه سلب لمخوطني ذات موضوعه اثبات وسالبه
 سالبه المحموله وصف محمولك ذات موضوعه سلب لمخوطني ذات موضوعه
 سلب طريقه اولد يفنى وارسته بيان وتحرير در لكن تعبيرين اخيرينه نظرا
 اخيريندن هر برينك محمول اعتبار ايكى اولور فاما موجبه معدولة المحموله
 موجبه محصلة الموضوع معدولة المحمول وسالبه معدولة المحموله سالبه محصله
 الموضوع معدولة المحمول وموجبه سالبه المحموله موجبه محصلة الموضوع سالبه
 المحمول وسالبه سالبه محموله سالبه محصلة الموضوع سالبه المحمول اطلاق
 بركونه فرقه مبني دكلدر تعداد اسما قبيلند در كله جك اطلاق در دخی بويه در
 بعض ما ليس بحيوان ليس با انسان مثلوا اولان قضيه لر محله كوره موجبه معدولة
 الطرفين وموجبه سالبه الطرفين اولور اولايه موجبه معدولة المحمول
 وموجبه سالبه الموضوع معدولة المحمول واخرايه موجبه سالبه المحمول
 وموجبه معدله الموضوع سالبه المحمول اطلاق ايدر ليس بعض ما ليس بحيوان
 ليس با انسان مثلوا اولان قضيه لر دخی كذلك سالبه معدلة الطرفين وسالبه

سالبه الطرفين اولور لرا اولايه سالبهء سالبه الموضوع معدولة
 المحمول واخر ايه سالبه معدولة الموضوع وسالبة المحمول وسالبه سالبه
 المحمول اطلاق ايدر لر لکن بونلرک بيلرندک ملحوظ اولان نسبتلری
 استخراج کل موجبه تقتضی وجود الموضوع الا الواجبه السالبة المحمول
 لانها فی حکم السالبة دکل سالبه لا تقتضی وجود الموضوع الا السالبة
 السالبة المحمول لانها فی حکم الموجبه قواعدکله سنه تطبیق وتوقیف محتاجه

لور رابع موجبات بیاننده دور

نسبة المحمول الى الموضوع ايجوبيل اولو سلبا ايجابا برر كيفيت الرزم واقعا
 دندی كفياته ماده دالرينه هم جهان لاضرورت و ضرورت كبی ای عالمان
 دكله اون اوچدر قضایای موجبه غیر سن چون بسیط الی تدربسی مرکب تن بتن
 اولسه ما هیتلری ايجاب یا خود اولسلب فن ايجزه انلره لفظ بسیط اولدی لهبت
 یا خود ایتسه سلب ايجاب دترک بلله سن انلره دیدی مرکب اتفاقا اهل فن
 وزن و ايجان رعایت ایتدیکمده هر بری حرف ممتاز لیه اسماسنه ایلر ره بری
 چون بسایط ضاد و دال مصلقینده همد شین و عین و میم طاء عاماندر ای اخی
 نسته سلب و ثبوتک جمله یکسازدر بررندن بعض قید و شرطله ممتازدر

قدمو صود

قید موجود هم ضرورت یاد و امه اعتبار اولینی بررندن جمله دن فصله مدار
 شرط و وصف ایله ضرورت یاد و امه التبار ثانینی هکذا افضل ایتدی اولدی اساس
 حامسی بالفصل فاصلی سادسی فاروق نعم جانب حکمک خلافتدن ضرورت سلبی هم
 دال ضاد دن مطلقا مزوج شین انلردن عام عین و طامیم جمله سنند مطلق عامدن بیکی
 ظاهرا اولدی هر بسیطک ضاد اخصیده ان اذ اعنی استانه میم اولدی مستبان
 بعد ازین دكله مرکب شین و عین خاصتا ابکی و اووقاف و نوندر میم خاص هم بیکی
 انلر اولمز لادوام و لاضرورتدن تهی سوا کیسی طامیمه هب اشارتدر زهی
 اولسان ثانین ایلله برر طاد انهمان ثانینک طامیم و ابکی طادن بیکیان
 ثالثینک اوله وقتیه و طادن نعم ثانینی هم منتشره دخی طادن دمیدم
 اذ اخیترک ایتسه ابکی میم عامدن طالبا مقتضای طبعیدر ایتدیک ترکب دائما
 جزء اوللری اولسه هر برینک موجبه جزء ثانیلری اولور بیجا با سالبه
 جائز اولور عکسی دخی چونکه انلردن ایکه حکمه اشمالدر ایتمه اصلا سن عناد
 سلب و ايجابدن اگرچه اولدیلر هب ملتئم اولمز انلردن و ل حال تناقص منفرم
 کیفا اولدی جز ثلری ضد بررینه دائما کما اولدی لرا اولدی موافق برر سب بیجا
 شین خاص دالیه صددر عامیندن همدخی میم و طادن دی احض اولدی او ای مرد سخن

عین خاص دالینہ ضد میم طاعینہ خاصیم

واو اولی خاص میم طاعینہ عام هم

واو ثانی ایله قاف دالینہ ضد انذر مها

عامتاندن من وجه عامان اولوب انزل اولی

خاصتاندن همده اون اولدی اطلاق اعم

نون اعم قافدر سائر لر بله الفتی

میم خاص میدن احص هر مرکب اعم

میم خاصدر هر مرکب جمع اعم هم

اشته مشهور موجه بونلر اولدی طالبا

نامرکبدر برینه حین لادائم دیور

اولدی انلرحین امکا حین اطلاق بعدان

ریش ثالث اقسام شرطیات بیانند در

ایکدر شرطیه ده جزء دی مقدم اوله

ایکی قسمه انقسام اولدی اصلارها

اتفاقیه لزومیه اولور اول اولی

صدق

صدق مفروض مقدم اوزره نالی دائما

خاصه ده هم عامه ده اولمر علا دی دیلر

دی علاقه اولسه نالی اولک مستصحبی

علت اولسه اول وثانی بلی یکدی کوره

اکا علت دیور اما تضایفه بری

دکله قسم ثانی یه اغیار اولمر اکانلو

حکم ایدر لر کرحقیقیه ایسه ضد اهان

منع جمع و خلوسه حکم ضدی دمبدم

عام اولان معنا لر نه حکم بالضده بلی

انفصالات ثلثه دی عنادیه هان

اتفاقیاتی انک عکسه در دائما

شوقضایای ثمانک سالباتند نغم

معتبر در بونلرک اسمنه لفظ سالبه

صدق و کذب جز ثلثه اولدی شرطیه

صادق در نفس الامر تام مطابق ایسه حکم

للعلاقه هب لزومیه ده صاد قدر مها

عامه فی فرض مقدم ایله تمیز ایدیلر

اولدی علت تضایف کی انک مشربی

بر سبب له اولسه لر معلوم یا خود اخره

عقلکه کلیمز بدون الاخر اصلا ای بری

یا حقیقیه اولور یا منع جمع و یا خلو

صدقا و کذبنا میان جز ثلثه ان بان

صدقا اولده ایکنجیده اولور کذبنا نغم

صدق و کذب مطلقین ترتیبه ظرف اولی

ذات جز ثلثه منافات اولدیغند بیجان

اولدی نلر ده وفاق بر منافات رونما

رفع اولور ما حکم فی الموجباته دمبدم

چونکم اولور هر قضیه سالبه یا موجبیه

حکمه در اعتبار نفس الامر ده هب انک

دکل ایسه کاذب در صدقن ایتمه سن نغم

اتصاله موجبہ لرضادقہ در ہر زمان
 تا ۲ صادق ایلہ کادب مقدم رکذا
 کاذبہ در صادقین و کاذبیدن ای ولی
 ہب لرفیہ دہ اولدی صادقینک کذبہا
 انفصالہ موجبہ لراثر مذکور اوزرہ ہم
 کاذبہ در صادقین و کاذبیدن دائما
 صادقہ در کاذبین و صادق و کاذبیدن
 کاذبہ در کاذبیدن خلواتیستجو
 سالبہ سی صادقہ در موجبہ سی کاذبک
 منع جمعک سالبہ سی صادق اولان مادہ دہ
 منع خلوک سالبہ سی صادق اولسہ اتمہ شک
 چونکہ شرطیہ دخی جلیہ وش بولدی نما
 اجتماعی ممکن اوضاع اوزرہ تا ۲ لب بلب
 اٹا کلیہ دیور جزئیہ اولسہ انحق او
 باقر فوم ویا عناد اولرسہ وجہین اوزرہ سن

اولور

اولور اہمال وخصوص انلردن انجام استفاد
 اتصالک سور کلیسنہ ایجا باسزا
 ایکسندہ لیس لیس ہم قد یکون
 دخل اولسہ حرف سلب ایجا کلی سورینہ
 اتصال و انفصالہ قد یکون لفظی ہم
 سور اہمال ان اذا الواولدی اولد کذا
 اشته احوال بویلہ در شرطیہ دہ ہم اتمہ شک
 گاہ ایکی جملیہ وگہ اتصالیہ قرین
 اتصالہ منقسمہ رایکی بیہ ہمدہ اخیر
 چونکہ اولدہ میز در مقدم بالطبع
 بواجلدن طفقوز اولدی اتصالہ قسم ہب

دیش رابع بیان احکام قضایا الوان اربعہ

اوزرہ در لون اول تناقص بیان شدہ در

اولسہ ایجا باو سلباد و قضیہ مختلف
 برینک صدیقہ اولسہ کذب اخر منکشف
 سن تناقص دی اٹا لکن تحقق اتمہ او
 وحدت هست اتفاقا ایتمیجہ سرفرو

ایکس کافی دیسانر التیس ترک ایتدی
شرط وجزء کل مندرج اولده نائیده همان
حاصلی موضوع و محمول اولسه بیکار متحد
ایلسه محصورین یاد و موجهدن ظهور
بوسیاق اوزره طقوز یا اون اولور شرطی نعم
لکن اخذنده نقیضک باق نه تعلیم ایدیلر
رفعک اولرنه مائل لازمه قبل نظر
سلب و ایجابدن عبارتدر بولازم بیجان
غیر شخصیده نقیض اولر حقیقی داتما
اگامنی بلله ضاد مطلقک بی شک و ریب
سین عامک هکذا اولدی نقیضی بیدروع
تاجازاً حای اطلاقدر نقیض عین عام
بونقایض فی البسیطدر فی المركب حکمی تا
فهم انی اسان اولور مضبوط ایسرکرسوب
چون مرکب اولسه کلیه انی بیل ابتدا

وحده موضوع و محموله انی درج ایلدی
فعل قوه هم اضافت هم زمان بعد امکان
ایکی مخصوصه دن اولور باق ناقص منعقد
شرطره کم وجهانک اختلافی ضم اولور
تاموجه اولسه مخصوصه و یا محصوره هم
رفع شیئ شبهه نقیض اولمده کافی دندیلر
دی نقیض اگا مجازاً ایمال اولرنه کسر
رفع اولمقدر مساوی شرط اولان انده همان
گرچه شخصیده حقیقیده نقایض کلها
میم عام اولدی حقیقده نقیضی بی عیب
حای امکان جابنندن زینور انداز فروع
مطلقاً الا نقیضی طای عامدر والسلاک
فهم اولرنه سه سوزین اولرنه ناقصدرها
هب نقایض فی البسیط هم مرکب موبو
رفع مجموعدر صریح اولان نقیضی داتما

گرچه

گرچه معنای نقیض ایتمرام اوزره طلوع
یعنی تحلیل مرکب اتمیلدر بیجان
صکره تردیدین ایله حاصل اولور بر منفصل
بو طریق اوزره مرکب جز نلندن هربری
اشته سین خاصک اولدی تا نقیضی دمیدم
همه عین خاصه اولمشدر نقیض بیجفا
با خصوص اولدی نقیضی میمی خاصک هم آن
قاف و نونه یا مخالف قاف و دال میمنی هم
با مخالف یا موافق دال و ضاد و ایکی دال
گر مرکب اولسه جزئیته بلی انده اصول
لکن اولرنه ایکی شغلی انفصال کافی اگا
یعنی اوج شغلی کرکدر بوند معهود منفصل
کل واحد ایله تردیدده شقوقک و ارالی
اشته شغلدر دور اولور سه بویله دو زنده
اولسه کسر طیه کلیه نقیض بالرفاه

او مرکب اینیجه تا بسببینه رجوع
اولمق ایچون اول بسببینه نقیضی عیان
هم نقیضک لار منی خلوا اولور مشتمل
اشتمال منفصلدن هیچ اولور می باق بری
یا مخالف حین امکان یا موافق دال نعم
یا مخالف حین اطلاق یا موافق ذال کذا
یا مخالف یا موافق ضاد مطلق بیجان
یا موافق ایکی دال اولدی نقیضین بی الم
ایکی واوه اولدی لرد اتم نقیضین بیجدال
رفع و تحلیلده مبین حکمی اتمکدر بقول
اولسه ده نفعی نقیض مجمل اخذنده سکا
تا نقیضک لار منی خلوا اولسه مشتمل
دور ایدر جزئین نقیضی مبانده بلی
ذکر اولنان شرط کافی اوله مناصلاً تمام
سُرطنه مقرون اولان جزئیته بی ایلر پناه

شرط دینیلان کیف و مکده اختلاف در یکدیگر
اصطلاحاً کف اولور ایجاب و سلب هم میزند
اتصال و انفصال جنس ایدر دایم لمع

نوع و جنس اتحاد و اتفاق در سر تسر
کم اولور کلیت و جزئیتله سر سلبند
چون لزوم و اتفاق وهم عناد اولدی نوع

نوع ثانی عکس مستوی بیاننده در

صدق و کیف اصل با فیدر عکسه ای ولی
صدق اصلی فرضه عکسه صدق لازم دایم
صدق مذکورده لزومه انرا ایدی اعتبار
عکس لازم اصل ملزوم اولدی یغنی همه حال
اعتبار یوقدر بقای کذبه دیندی چون کرم
هم مراد اولدی بقای کیفله بیری و شک
منعکس در سلب کلی نفسنه اماد و میم
سلب جزئیه دخی سبع مشاردن ما عدا
لکن اوسبع مشاردن قاف اخض اولدی نفم
بواخصلر بر وقده اولی نتیجه منعکس
دالدر کلیده ضاد و دالک عکسی سر تسر

جز ثانی اول و اوله ثانیدر ولی
عکس و اصلک ایلر و اقله صدق ایتنا
اعتبارک علتند دیدیلر هم بیغبار
صدق ملزوم لازم بی صدقله اولور محال
کذب ملزوم لازم کذبیه اولمز هیچ سبب
عکس اصله سلب و ایجابده توافق ایلک
قاف و نون و طا و وین بیعکسدر ای کریم
سین و عین و ضاد و دال هم بیعکسدر دایم
هکذا اجارک اخضی اولدی ضاد ای بوالهمم
اولمز اصلا عاملریده انفکاسد مقبلس
سین و عینک عکسی اولدی عین ای نور بصیر

عین لا دال فی البعصدر هم عکسی خاصتان
لکن ایجا با کرک کلی کرک جزئی سکا
حین اطلاق ضاد و دال و سین و عینک عکسی
لا و ام ایله مقید حین اطلاق در مدا م
لکن ای کر میهمک عکسند توقف ایندی لر
معا عدا ده خلف و عکس و افتراض ایدر عکس
عکس ایجابی و سلبی خلفا اولور مستدل
خلفی اجرا ده نقیض عکسی ضم ایت اصله
عکسی اجرا ده نقیض عکسی عکس ایت کیر یوله
افتراضاً باق مال عکسی استحصاله هب
اتصال اولسه لزومی عکسی جزئیه در همان
سلباً اولور ایسه کلی عکس اولور نفسنه
عامه یا خاصه اولور سه اتفاق ایلر بلج
انفصالک اینه سن عکسی همیشه جستجو

گرچه عکسی عین خاصدر سلب جزئیه همان
کوسترد آینه جزئیه عکسک دایم
طا و وین ایله قاف و نونک عکسی طانفم
خاصتانک عکسی هب طوعاً ایدن التزام
نام اوله مزبوط طریق ایله دلیلدر دیدیلر
بک تک تام الدلائل اولدی مانند شمس
بوعوم اولمز اگرچه نابیننده محتمل
تابوت عکسه انتیاج محال اوله سبب
نانقیض اصل و با اندن اخض صادق اوله
عینی مفروض ذات اوزره حمل و صفیدر سبب
موجباً کلی کرک جزئی اولور سه بیگان
اولسه جزئی یوقدر عکسی بونک اول عکسنه
عکس ثانی بی نفعدر اولک یوق عکس دی
چونکه طبعاً اولدی جزئیه ممتاز سو بسو

نون ثالث عکس نقیض بیاننده در

یکی مذهب او زده در بونده تصرف بعباد
 کیف و صدق اصل باقی اولدی عالی او زده هم
 بونک ایجابیله سلب مستویده حکم بر
 وجه منطوق او زده کلی اولسه یا جزئی مدام
 منعکس در نفسنه کلی اولور سه موجب
 اشته حمل اتصال عکسک اثباتنده بو
 هم نقیضدن ایلیان معنای سلبی احتیاج
 لکن اندن اخذ معنای عدول ایتدی خلف
 عکساً و اصلاً اگر کدر اتفاق فی الصدق هم
 جزء ثانیته نقیضی اول اولوب دائماً
 بوند ایجاب مستویده سلب حکماً اولدی بک
 اکا مبنی بولمز ایجاباً عکسک زب و فر
 اولدی جزئیده انلردن بری هیچ منعکس
 عکسی ایجابیسی اولان اولدی بنحو دوو شش
 گرچه اصلی انلرک ایجاب و عکسی دمبدم

بر برندن فرقنی ایمایه ایتدم اجتناسار
 اولدی جزئیته نقیضینی مبدل دمبدم
 همه سلبیله انک ایجابی حکماً اولیله در
 عکساً اولور سالباً انک جمله سی جزئی مدام
 عکس اولمز گرچه جزئی اولسه تا اول مغضبه
 باق سلفندن نقل اولنان حکمه و بر بر نرک و بو
 بو طریقندن منع اولسنده دفعه ایله اجتناسار
 مانع اولوب رسمی تغییر ایتدی بعد السلف
 اختلاف فی کیف و یرمز انلره قطعاً الم
 اولک عینی عکسده اولدی ثانی هکذا
 لکن اولمز حکمک عکسی بو رأیده مشترک
 مستویده سلباً عکسی اولیا احدی عشر
 سبعی کلیده کذا اولمز عکسک مقتبیس
 مستویته سلب عکسیسنده اولدی صانک اش
 شده کلی ایکیده جزئی اولور سلباً نعم

لکن اولسه

لکن اولسه سالبان کلی و جزئی بیجان
 خاصتاً انک حین اطلاق عکسیده دندی نعم
 شین و عین و ضاد و دلک مختلفدر عکسی
 بونلر ایله ایتدی شرطیه همیشه ابتلاف

نون رابع تلازم شرطیات بیاننده در

و بر دی صهبای تلازم بحث شرطیانه فر
 آشنای بزم اولان اولدی لزومدن تشنه در
 دیرایسه انک لغتجه اولسون اصلاً غلط
 شئی ثانی اولی اولسه اگر چه مقتضی
 اصطلاحاً لازم و ملزوم اولور دائم جلی
 جایش معنای تلازم دفعه ایله هجوم
 اول لزومک اولدیغندن باوری ال عناد
 سیف ایجابیه تشبیه ایتسه کلیاً او ان
 یعنی کلیت لزومک وصفی اولسه سرشتر
 باق نقیض لادرمک بینه ملزومه همان
 هم کوررسون صدق منع خلوی نده بی محن
 جمله سنده بر لزومدر معتبر اوللا و لک
 اولدی منعین اول لزوم او زده نفا

۱۵

انفصال اولسه حقیقی انده اولان فائده

انصال جاری استلزامه اولور عاقلده

یعنی امرینک میاننده حقیقی انفصال

صدقله بزل وجود ایسته بلر روز و لیل

هر بر امرک عینی استلزامه ایلر جان فدا

اخرک چونکه نفیضی اگا لازم دایما

هره هر امرک کذا اولمز نفیضندن بری

اخرک عیننی استلزامدن قطعاً بری

دیش خامس قیاسک تعرفیله اقسامی بیاندده در

چون قضایا دن مرکب بر قولدر هر قیاس

اندری تسلیم اولور مطلوبی تحصیلده اساس

گرچه تسلیم فی النفس واجب دکلد رطالبا

صانکی تقدیر ایلک تسلیمی کایفدر اگا

وجه تقدیر اوزره لازم کوسترر بالذات سن

منتسبدر انلره بیواسطه قول دکدر

قول دیکر اولدی مطلوب و نتیجه و فرع

عادیا اعداداً و تولیداً ایدر اولمع

هر قیاسده عینی آنک یا نفیضی بی الم

بالفعل مذکور در یا خود دکلدر چکه غم

اول استثنایه ثانی اقترا نه منتسب

وادی ایشانه اولمز بر برندن محتنب

بولدی لکن دایما ثانی تقدمله شرف

صانکه اولمشدر همان اقسامنه او برصدف

اشته محکوم علیه و به انک فرعنده هب

اصغرا کبر تا میلریله اولدی لصاحب ادب

هر قیاسک جزئی اولان بر قضیه دایما

بر مقدمدر انجق اهما ماباق اشکا

اصغر فرعی اگر شامل ایسه صفری دینور

شامل ایسه اکبری چونکه اگا کبری دینور

اصغرا کبر

اصغرا کبر میاننده مکرر اولدی هب

حداً وسط خبره رغبت ایتدیکندن بی تقب

شامل آنک اقترا نی کیفا و کما نفسم

دایما ضرب و قرینه ایله اولدی ذی العلم

وضع حداً وسطک کیفیتندن دایما

عند حدین اخیرینده اولور حاصل اشکا

سویله برهیا تکه اگا شکل دی اهل فن

اقترا نی اولسه ده حملی و شرطی بی محنت

هر نه ایسه شکلی در تدر انلرک عقده

هر برنده اوسطک بر دور لوتکرادی سبب

صغرا ده مجول و کبر کبر ده موضوع اولسه

دابعک عکسیله ایلر شکل اول عرض رو

ایکیسنده اولسه یا موضوع و یا محمول اگر

ثالث و ثانی اولور اشکال چاردن جلوه کتر

شکل اول چار محصوراتی منتج اولدی هم

گرچه ثانیده سوال بدر نتیجه دمبدم

ثالث و دابعده جزئیه در اما هب فروع

بالکتر بر سلب کلی ایتدی دابعدن طلوع

استرایسک ضرب و فرعن حفظنی اولی سیر

حرف ایجد ایله محصور تجارتی قیل اسیر

چونکه بادن سلب و ایجاب اولدی کلیاً بید

عکس حددن کسیدی هم جزئیری ثوب جدید

اولدی هر شکلک مثالندن کلام مستبان

نثره دقت ایلیان ایتمز بویابده امتنان

دکله شکل اولک صغراسی ایجابی کترک

هم آنک کبراسی کلی اولمیدر ایتمه شک

بین الانشاجدر ذاتاً بواجق ای ولد

درت ضرور بیلده فروعی آاب خاج جید

او کیسی کل انسان حیوان و کل حیوان جسم فکل انسان جسم کبیدر ایکنجی کل انسان حیوان

ولا شيء من الحيوان بمجماد فلا شيء من الانسان بمجماد كبيد **او جنسي** بعض الانسان

حيوان وكل حيوان جسم فبعض الانسان جسم كبيد **دور جنسي** بعض الانسان حيوان

ولا شيء من الحيوان بمجماد فبعض الانسان ليس بمجماد كبيد

شكل ثاني كيف ايلر جزئ لرنده اختلاف كزچه كبر اسنده كليت جليد رينخلاف

دورت ضر و بيله فروعي اولرى انك بي عماد اب باب جبد داده اولدي لرانلر مفاد

اولكيسي كل انسان حيوان ولا شيء من الجماد بمحيوان فلا شيء من الانسان بمجماد كبيد

ايك جنسي لا شيء من مجاد وكل حجر جماد فلا شيء من الانسان بمجر كبيد

او جنسي بعض الانسان حيوان ولا شيء من الجماد بمحيوان فبعض الانسان ليس بمجماد كبيد

دور جنسي بعض الانسان ليس بمجماد وكل حجر جماد فبعض الانسان ليس بمجر كبيد

شكل ثالثه اولور كل ايك جزئ دن بري همده انك اولدي صغراسي ايجان دن بري

التي ضر بيله او مقدار فرعي وارد رسيكان اج ابد جاج جبد راجماد ردر انلرده هان

اولكيسي كل انسان حيوان وكل انسان ناطق فبعض الحيوان ناطق كبيد

ايك جنسي كل انسان حيوان ولا شيء من الانسان بمجماد فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

او جنسي بعض الانسان حيوان وكل انسان ناطق فبعض الحيوان ناطق كبيد

دور جنسي بعض الانسان حيوان ولا شيء من الانسان بمجماد فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

بشخصي

بشخصي كل انسان حيوان وبعض الانسان ناطق فبعض الحيوان ناطق كبيد

التبصري كل انسان حيوان وبعض الانسان ليس بمجماد فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

كا وكيفا هله رابعده ايمه ريب وشك جزئ لرايجاني اولو بصغراسيده كل كرك

مختلف باليكف اولور جزئين يا خود به الم اولسه جزئ لرندن بري كل منش اي خوشرقم

ضر به هشتدر اوج اخيري مختلف هم بونده اج ايج باب ابد جبد داد ابد جبد

اولكيسي كل انسان حيوان وكل ناطق انسان فبعض الحيوان ناطق كبيد

ايك جنسي كل انسان حيوان وبعض الناطق انسان فبعض الحيوان ناطق كبيد

او جنسي لا شيء من الانسان بمجماد وكل ناطق انسان فلا شيء من الجماد بناطق كبيد

دور جنسي كل انسان حيوان ولا شيء من الجماد بانسان فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

بشخصي بعض الانسان حيوان ولا شيء من الجماد بانسان فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

التبصري بعض الانسان ليس بمجماد وكل ناطق انسان فبعض الجماد ليس بناطق كبيد

يد جنسي كل انسان حيوان وبعض الجماد ليس بانسان فبعض الحيوان ليس بمجماد كبيد

سكر جنسي لا شيء من الانسان بمجماد وبعض الناطق انسان فبعض الجماد ليس بناطق كبيد

ادباب استدلاله معلومدر كه مجهول تصديقيه وصول طرق ثلانه دن بر بيله قرين

حصول اولور كل ايله كل ويا كل ايله جزئي اوز رينه استدلال اول نور ايسه قياس

دیر لجزئی ایله جزئی اوزرینه استدلال اولور ایسه تمثیل دیر لجزئی ایله کلی
اوزرینه استدلال اولور ایسه استفرا دیر لکن استدلاله عمده اولاقیاسدر
اودخی مجهوله علمی موجب بر امر مناسبی مشتمل اولمقدن حال اولمز اگر مناسبی
مجموع مطلوب ایچون مشتمل اولور ایسه استثنائی و اگر اجزاء مطلوب ایچون مشتمل
اولور ایسه اقترا ایندر امر مناسب ایله مراد اقترا اینده حد اوسط و استثنائیه مقدمه
استثنائه اولدیفندن حد اوسط تکرری و استثنائیه نك وضع و رفعیه
مجهول تصدیقیه علم حاصل اولور مع مایه قیاس معقول و مسموع اولمقدن حال
اولمز اگر معقول اولور ایسه قضایای معقوله دن اگر مسموع اولور ایسه ملفوظه
ترکب ایدر لکن تقدیرینه گوره نتیجه معقول و مقدمات مغایر و دعوائک عینی
ویا مساویسی و یا اخصی اولوق اوزره قضایای مسله یه بالذات لازم اولدیفندن
مقدمین و یا احد هانک عینی اولوق بعض فسادات مبینه ایله باطل و دعویه مباین
اولمقدخی دلیلک دعوی عدم استلزامندن حاصل اولدیفنه منطوقونک جمله سی
قانع و قضایادن مافوق الواحد و متعلق اولان تسلیمدن محقق و مقدر اراده
اولدیفنی جهتله رسم منظوم بسیط صادق المقدمتین و کاذب المقدمتین جامع
ولذاتها عکسنی مستلزم اولان قضیه و واحده سی مانع اولدیفنی مثلولا لازم قیدیه

مدلولانندک

مدلولانندک متخالف اولان استفرا ناقصی و تمثیل غیر منصوص العلی و بالذات
قیدیه قیاس مساواتی باسرها مخرج و اجزیه قیاس اطلاق مجاز اولدیفندن مرسومه
داخل اولما مسینک جوازیه شایع اولان جوابی قانون مناظره دن غیر خارجدر
فاما نتیجه نك لزومی اهل سنت عندن عادی و حکما عندن اعدادی و معتزله
عندن تولیددر یعنی انظار صحیحه عندن ایجاد لزوم اوله گوره بالا اختیار
وثانی به گوره بالا ایجاب فعل باری و ثلثه گوره مستدلک فعلنک اثریدر لکن
بولرزم شکل اولده د انما بین اولدیفندن نتیجه سی یقینی افاده ایدر و اشکال
ثلثه و باقیه ده غیر بین اولدیفندن نتیجه لری ظنی افاده ایدر بناء علی ذلك
ظنی اولان نتیجه لک طرق ثلثه ایله لزومی بیان اولنه رق اندرندخی استفاده
یقین اولور **طریق اول** خلفدر موجبات و سوالیده جاریدر شکل ثانی نك جمیع
ضر و بنده صفرانک مناقضینی منتج اولوق ایچون نتیجه نك نقیضی کبرایه و ثالثه
جمیع ضر و بنده کبرانک مناقضینی منتج اولوق ایچون نتیجه نك نقیضی صفرایه
وخمسه اول رابعه مقدمتیندن برینک نقیضنه منعکس اولان قول منتج
اولوق ایچون نقیض نتیجه اخرایه ضم اولدیفنی جالده هیات شکل منتظم برقیاسدر
مثلا شکل نایندن منتظم اولان کل انسان حیوان و لاشی من الجاد ایچون قیاسنک

مستلزم اولد یعنی نتیجه صادق اولما مشر اولسه نقیضی اولان بعض الانسان جماد
صادق اولمق لازم کلور کبری مذکور به ضم اولندقد شکل اولدن بعض الانسان
لیس حیوان نتیجه سی ظاهر اولور بعض انسانک حیوان اولما مسی خلفد بر خلف
صورت قیاسدن لازم کلمز بدیهة الاساجدر بلکه ماده دن لازم کلور کبرادندخی
لازم کلمز مفروضه الصدقدر بصورتده نفیض نتیجه دن لازم کلدیکی تعیین ایدر
بناء علیه نفیض نتیجه محال وحقیت نتیجه ثابت اولور **طریق ثانی** عکسدر
موجبانده وسوالب کلیه ده وبعضا سالبه جزئیه ده جاریدر شکل اولد رد ایچون
شکل ثانینک ضرب اول و ثالثه کبری و شکل ثالثک ضرب اربعه اولد
صغرای عکسدن وینه شکل ثانینک ضرب تاینسند صغرای عکسده کبری
و شکل ثالثک ضرب خامسند کبری عکسده صغرا قدضکره ظهور اید نتیجه ای
و شکل رابعک ضرب ثلثه اول و ضرب تاینسند ترتیبی عکسده نتیجه لری
و ضرب رابع و خامسند مقدمه لری و شکل ثانی یه رد ایچون سادسند صغرای
و شکل ثالثه رد ایچون سابعند کبری کذلک عکسدن عبارتدر مثلا شکل تایندن
منتظم اولان لاشی من الانسان بجماد وکل حجج قیاسنده صغرای عکس ایدو
کبری اوله رق مقدمه فی اخرای موجوده به ضم ابتدکن صکره شکل اولک ضرب

تاینسند

تاینسندن لازم کلان لاشی من الحجر باسان نتیجه سنی عکسده حاصل اولور
طریق ثالث افتراضدر اکثری موجبات جزئیه و بعضا کلیه وسوالب مرکبه ده
جاریدر شکل تاینینک ضرب ثالثه ثالثک ضرب اربعه اخره سنده
و شکل رابعک ضرب ثانی و خامسند مقدمات جزئیه دن بری اخذ و محمول
و موضوعنک وصفنی ذات موضوع حمل ایله اول امرده مقدمه افتراضیه
تعبیر اولنان مقدمه شخصیه لر منزله کلیه ده استحصال اولنمق وبعده
قیاسده حد او وسط اولان احد و صفین مقدمه افتراضیه نک قفیسندن
محمول بولنور ایسه او مقدمه شکل ثانی و ثالثک ذکر اولنان ضربیه خاص
دابعده صغرای و ثانی رابعده کبری اوله رق مقدمه اخرای قیاسیه به
بعداضم حاصل اولان نتیجه مقدمه ثانیه افتراضیه نک عکسده و یا
اصلنه ضمه مطلوب اولان نتیجه تحصیل قلمقدر بوتقد رجه افتراض
قیاسیندن عبارتدر لکن علی الاکثر بریسی شکل اولدن و اخری استاجی مطلوب
اولان شکل ضرب اجلاسندن ملتمد فقط رابعک ضرب خامسند
ثانی ایله ثالثدن منتظم اولد یعنی مثل و ضرب تاینسند اول ایله ثالثدن

ملتم او لمقدخی ممکن در بعض الا انسان حیوان ولا شیء من الحجر بحیوان قیاسنده
 ذات موضوع صغری زید فرض اولوب و صغیرك حملیه زید حیوان وزید
 انسان مقدمه لری استحصال قلند قدن صکره اصل قیاسك حد او سطحی
 کذب و سنده محمول بولنان مقدمه اولای اقتراضیه اول شکل تانیدن منبع
 اولق ایچون کبری قیاسه ضم اولنور و بعد الضم لازم کلان لاشی من زید
 حجر نتیجه سی شکل اولدن منبع اولق ایچون مقدمه تانیه اقتراضیه ناک
 عکسنه ضم اولنورق مطلوب اولان بعض الا انسان لیس حجر نتیجه سی ظاهر اولو

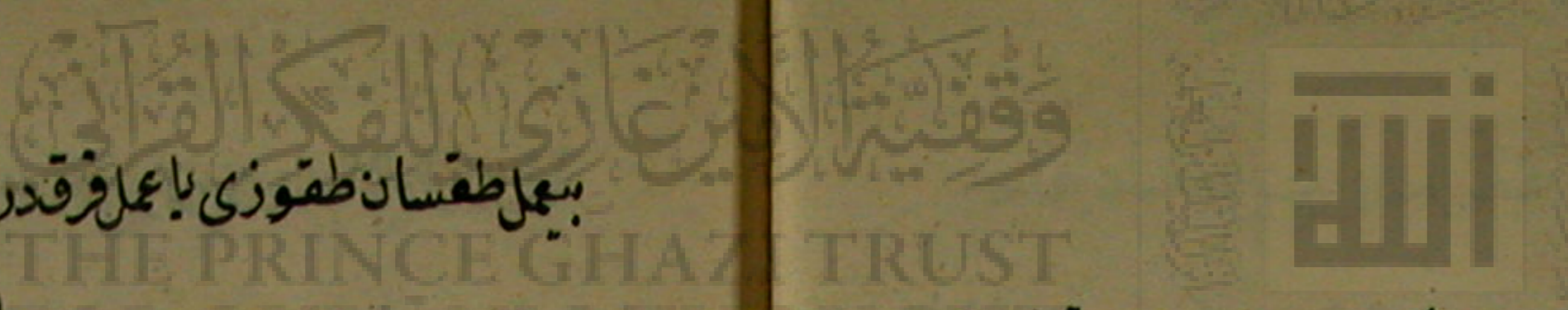
دیش سادس مختلطات بیانده در

اقترا نیدن اولور حملی قیاسلر بیکدر مطلقان دن یا موجهدن مرکب سرلتر
 حکم بر در قفسیدن اولسه حملی ملتئم او حکمک هر شکلدن منقهدربی الم
 لکن اولدی مختلطده بعض شرطلر زانده دکله بلك انلری اولدی بو نظمده عانده
 چون موجهدن مرکب اولسه حملی شرط اولان صغیرانک فعلیتیدر شکل اولده همان
 اختلاطن باق بکری التی ی مسقط بو شرط یعنی هر ضربنده بوز فرق او جدر اناجه ^{مخط}
 اولسه کبری غیر وصفیات اگا بکر فرغ عبری اولمز ایسه صغری ایلر اولمس

بمعنی

بمعنی طغسان طفوزی باعمل فرق در هم
 حذف اولنوب صغیرانک هم لاضورت ^{لادوم}
 شکل تانیده دوام صادق اولور صغیرانک هم
 یا ضرورت ایله استعمال اولنور ممکنین
 اختلاطن اولدی ساقط بوند سکسان ^{بشیر نعم}
 کبری نه صادق ایسه جزئک باق سن دوام
 اولدی صغری و ش اگر صادق دکلمه سکلام
 شکل ثالث مثل اول اولدی شرطده بشکان
 اولسه کبری غیر وصفیات انک کی نعم
 بری و صفیانک اولسه انده کبری بیخلل
 وارسته صغیرانک حذف قبل وارسه کبری ^{اگر}
 شکل رابعده قیاس فعلیه اولق ملتئم
 اختلاط اولنیده اولدی مسقط فرق سکز
 صغیرانک عکسی کی فرق الیش فرغ دوام
 انرا اولمز ایسه صادق بلله تمن بشری

اولدی صغیرانک ضرورت حذفه باعثیم
 ضم اولنور لادوم کبریه اولسه والسلام
 یا خود اولور عرف عام کبری صادق الم
 ممکنین ایله کبری یا اولور مشروطین
 اولدی هر ضربنده سکسان دردی
 دائمه در صانکه فرق درت فرغی فرغی هام
 حذف اولنوب هم ضرورت لاضورت لادوم
 اولدی هر ضربنده بوز فرق اوج نتیجه ربکا
 بمعنی طغسان طفوز فرغی و لکن دمیدم
 صغیرانک عکسی کی فرق دردی اما باعمل
 ضم قبل سن لادوامی ایله اصلا حذر
 یعنی بر ضربنده جزئک ممکنه اولمز نعم
 بوز بکری بر اولدی منتهی هم شبهه سن
 صغیرانک صادق اولورسه جزئک یا عرف عام
 مطلقاً عامه در طالب باقنه سر سری

ماعدای اولین اولان قیاسه طالب
 رابع وخامسدن اولدی مسقط انحق اللیث
 بونلک کبرالربنه اولسه صادق گردد و ام
 صادق اولمسه اولور فرق دردی باقی بکلام
 ضرب ثالثه دوام صفایه صادق اولم
 الشمس التینک اولور ساقط بکر میسید مخی
 جزئلون دن برینه باق صادق اولور دوام
 جزئلون دن هیچ برینه صادق اولم ایسه او
 سادس و نهمده صفی اولدی بیخون خاصیت
 اولدی مسقط الی دردی الشمس التیدن بلی
 فرع سادس بعد عکس الصفی ثانی و ش مدام
 غیر صادق ایسه صفی کبیر رهشتی ولی
 عکس ترتیب ایله عکسیت بولندی مویبو
 اول اجلدن اون ایکی فرعیده اولدی عرف خاص
 خاصیت اولملی سابعه کبری سالبه
 لازم العکس اولدی فیدن سالبه لرد اثما
 قالدی الشمس التیشتر منجلی ای ماه و ش
 دانما اولور بکرمی ایکیشتر فرعی مدام
 عکس صفی کبری همد حذف اولور لادوم
 عرف عامی یا انک کبرای صادق بولم
 یعنی فرق الی اولور ثالثه منبع ای اخ
 دائمه اولور او توزوعی بودر انحق کلام
 عکسی صفی کبیر اون التسی ای ده سارو
 عرف عام کبرایه صادق اولدی بیخون مثل عین
 بونلک اون ایکیشتر منجلی اولدی جلی
 اولدی دردی دائمه صادق کبرایه دوام
 فرع ثامن صانکه عکس فرع اولدر بلی
 اولک عکسنه اولدی کرچه تبعیتده نو
 دقت ایت سن سوزینه تا احتلا جلد بول خلاص
 هم انکله اولملی فعلیه هر بار مویبه

بونک الشمس

باق بکرمی ایکی منبع بونده اولدی هبعیان
 عکس کبرایسه اولور فرع ثالثه رومنا
 بونک الشمس التیدن اسقاطی فرق دردی
 عکس صفی کبیر فرعی بونک چوطالبا

دیش سابع شرطیادن مرکب افتزانی بیانده در

افتزانیدن اولور شرطی قیاسلریش قسم
 ساقط اولور مشترک جزئلر فرعه بیغناد
 ظاهر اولدی هر قسم تمثیل تشریدن نفم
 صالت آخرین برر تمثیل ایله ایتدم بیان
 اولدی اول اتصالیدن مرکب دمبدم
 جزء تامده شرکتی اولدی انک
 صانکه بونده اعتباره غیر شایاندر فقط
 شکل اوله کما کانت الشمس طالعه کان النهار موجود او کما کان النهار موجودا کان
 الارض مضيئة فکما کانت الشمس طالعه کان الارض مضيئة مثالدر ثانی کما
 کانت الشمس طالعه کان النهار موجود او لیس البتة ان کان الیل مظلم کان النهار موجود
 فلیس البتة ان کانت الشمس طالعه کان الیل مظلم مثالدر ثالثه کما کانت الشمس طالعه
 فالعالم مضيئ و کما کانت الشمس طالعه کان النهار موجود افقد یكون العالم مضيئا

هر قسمدن بونده مقصود اولدی مطبوعا
 چونکه اوسط اولدی اجزاء مشارکدن مراد
 درت شکلدن هر برینی ایلدم نظیر هم
 اولدی چون شکل چاردن انلرک عقدی عیان
 اتصالیدن مراد اولدی لزومین هم
 شکل چار و فرع و ضربده اولدی جملی بقطر
 شکل رابع ضربلرندن اوج اخیری بیغلط

علم
 ساقط اولور مشترک جزئلر فرعه بیغناد
 ظاهر اولدی هر قسم تمثیل تشریدن نفم
 صالت آخرین برر تمثیل ایله ایتدم بیان
 اولدی اول اتصالیدن مرکب دمبدم
 جزء تامده شرکتی اولدی انک
 صانکه بونده اعتباره غیر شایاندر فقط
 شکل اوله کما کانت الشمس طالعه کان النهار موجود او کما کان النهار موجودا کان
 الارض مضيئة فکما کانت الشمس طالعه کان الارض مضيئة مثالدر ثانی کما
 کانت الشمس طالعه کان النهار موجود او لیس البتة ان کان الیل مظلم کان النهار موجود
 فلیس البتة ان کانت الشمس طالعه کان الیل مظلم مثالدر ثالثه کما کانت الشمس طالعه
 فالعالم مضيئ و کما کانت الشمس طالعه کان النهار موجود افقد یكون العالم مضيئا

كان النهار موجودا مثلا در كلما كان النهار موجودا كانت الشمس طالعة وكلما كان

العالم مضيئا كان النهار موجودا فقد تكون الشمس طالعة فالعالم مضيئ مثلا در

اولدى ثانيا انفصاليندن مركب بيكدر انفصاليندن عنايين مراد در ستر

جزء غير تامده بولدى شركتى انك روج غير تامده بولدى اخذ وعطاي اختلاج

جز ثلثى هم اولدى ايجابى برى كل روش همك منع خلو اولدى انلره صدادق منشور

بر مربع وفق تشخير اولدى شكل چار اكا شرطلى بين المشارك ضبط ايدروار دائما

شكل اوله دائما اما ان يكون العدد زوجا واما ان يكون فردا واما ان يكون

الزوج زوج الزوج واما ان يكون زوج الفرد قد انما اما ان يكون العدد فردا واما ان يكون

زوج الزوج واما ان يكون زوج الفرد مثلا در ثانيا به دائما اما ان يكون الابيض حيوانا

واما ان يكون جمادا وليس البته اما ان يكون الجسم حيوانا واما ان يكون حساسا

فد انما اما ان يكون الابيض جمادا واما ليس البته جسما او حساسا مثلا در ثالثه

دائما اما ان يكون الابيض جوهر او اما ان يكون حيوانا واما اما ان يكون الابيض

تام واما ان يكون غير تام فاما قد يكون الجوهر حيوانا واما قد يكون تام وقد يكون

غير تام مثلا در رابعه دائما اما ان يكون الابيض جوهر او اما ان يكون حيوانا واما

اما ان يكون الجسم ابيض واما ان يكون اسود فاما قد يكون الجوهر حيوانا

واما

واما قد يكون جسما واما قد يكون اسود مثلا در

اولدى ثالث چونكه حمل واتصال ملتئم حمل كبرى اتصال صفرا در انده دم مبدم

شركت حمليه تالى ايله اولور رايكال اتصال ايجابا اولور سكا هر دم مستبنا

فرعى اولدى متصل انده مقدم ببيعيد ابتدا اعينيله اولدى سكا صفرا ده بيد

انده هم تالى اولور هم فرعى تاليف بيكلام سيرايدرتالى ايله حمليه بيننده مدام

شكل چاردن منعقد در شرطلريده بيكد ايتدى تالى ايله حمليه ميانده كذر

شكل اوله كلما كان هذا الشيء انسانا كان حيوانا وكل حيوان جسم فكل كاهذا الشيء

الشان كان جسما مثلا در ثانيا به كلما كاهذا الشيء انسانا كان حيوانا ولا شيء من الجماد

بجود فليس البته اذا كان هذا الشيء انسانا كان جمادا مثلا در ثالثه كلما كانت

الشمس طالعة كان العالم مضيئا وكل عالم ممكن فقد تكون الشمس طالعة كان

المضيئ ممكنا مثلا در رابعه كلما كانت الشمس طالعة كان العالم مضيئا وغير الواجب

هو العالم وقد تكون الشمس طالعة كان المضيئ غير الواجب مثلا در

رابع اولدى بلله حمل وانفصالن مكشيد اولدى كبرى اول وصغرى دخي ثانياه عجب

جزء غير تامده شركت ايلدى او بولهورس ايكى وجه او زره تجارت اولدى اكا چاره رس

چونكه بوند انفصالنك اولدى اجزاي يعنى حمليات او مقدار اولدى با اذن قليل

اولسه حملیات او مقدار اندن اولور خنده رو
 بیل مقسّم بر قیاس معتبر در آشته او
 متحد یا مختلف فرعی اولور او مشتمل
 متحد حملیه درهم مختلف در منفصل
 موجباً کلی کرک انلرده شیخ انفصال
 همد خلوی یا حقیقی اولمیدر بیجدال
 اولسه حملیات او مقدار دن قلیل ایتز کدر
 انفصال دن بر جزئیة اولسون او شرکت ایدر
 انفصالی منع خلوق صدق و بریدی رب وفر
 کرچه بوند خلوق بالمعنی الاعم اولوق بتر
 وجه اولدن قیاس مقسّم متحد نتیجه دانما اما ان یكون الکلمة اسما و اما ان یكون فعلا
 و اما ان یكون حرفا و کل اسم لفظ و کل حرف لفظ فکل کلمة لفظ کبیر دینه وجه اولدن
 قیاس مقسّم مختلف نتیجه دانما اما ان یكون الکلمة اسما و اما ان یكون فعلا و اما ان یكون
 حرفا و کل اسم ماد دل علی معنی کذا و کل فعل ماد دل علی معنی کذا
 فدنا اما ان یكون الکلمة ماد دل علی معنی کذا و اما ان یكون ماد دل علی معنی کذا کبیر
 وجه ثانی دانما اما ان یكون العدد زوجا و اما ان یكون فردا و کل زوج منقسم بمنسا و بین
 فدنا اما ان یكون العدد فردا و اما ان یكون منقسما بمنسا و بین کبیر
 اولدی خامس اتصال و انفصالی مشتمل
 انده صفری متصل در همد کبری منفصل
 جزء نام و غیر تامده شرکتی ایلر نزع
 منفصل اولده منع خلوق در یا منع جمع
 کرچه خلوق منفصل تانیه و بریز هیچ کدر
 اول و ثانی یه اما ایلر ایجابا مستقر

شرکتی

شرکتی جزء تامده اولان منفصله مانعة الجمع کما كانت الشمس طالعة كان النهار
 موجود او دائما او قد یكون اما ان یكون النهار موجودا او یكون الیل موجودا فدائما
 او فقد یكون اما ان یستشمس طالعة و اما ان یكون الیل موجودا کبیر و اما منفصله
 مانعة الخلو مع المقدمات المذكورة فقد یكون اذا لم یکن الشمس طالعة كان الیل
 موجودا کبیر شرکتی جزء غیر تامده اولان منفصله مانعة الخلو کما کان هذ
 الشئ انسانا کان حیوانا و دائما اما ان یكون الحيوان ابيض و اما ان یكون اسود فکلا
 کان هذ الشئ انسانا فاما ان یكون ابيض و اما ان یكون اسود کبیر

دبش نامن قیاس استثنائی بیاننده در

ما سبقدن حکم معلومدر بونده در مثل
 فرعک عینی یا بقیضی ذکر اولور بالفعل
 ایکی جزئدن او مرکبدر بری شرطیه هم
 دیکری چون واضعه بار افعه درج الم
 شرط استاجی انک او جد بری اولمز سر
 فرعی مشروطک وجودی اولمز انده ای سپر
 ابتدی اولده هله شرطیه ایجابی مقرر
 یعنی ایجاب اتصال و انفصالی و بریدی فر
 لکن انلر بالزومی یا عنادیدر نفهم
 شرط تانیدن بوسوز اولدی همیشه منفهم
 همد کلیت مراد در ثالث ایله سوبسو
 آشته استثنائی یا شرطیه به مصحوبدر او
 هیچ برنده اولسه کلیت اولدم احتمال
 بعضی اوضاع دن بولور فرعک مزاجی احتمال

اتصال وانفصالك وقتي اولورسه مگر وضع ورفعتك وقتك عینی سراپای بسیر
 اولرمان اولمزبلی کلیته هیچ احتیاج اختلالدن قودتر رهم طبع فرعی بو علاج
 ایله استناده اهل ددرت طریقه اعتبار هربری مطلوبه موصل اولدی چونکه بی غبار
 وضع وضعی رفع رفعی منبع اولوردمبدم اتصالك حاله و شواری بودرای ابوالمهم
 وضع رفعی رفع وضعی منبع اولوروبر منع جمع و منع خلوك حکمی اولدی اشته بو
 اتصاله بین الاجز باق تلازم اولسه کتر باحقیق اولسه طبعی انفصالك سر ستر
 موصل مطلوب اولور انلر هله بی قال و قیل ددرت طریقه قفسینه کتسه ابناء سبیل
 اساجی کلیت احدی مقدمینه محتاج اولمیان ان قدم زید فی وقت الظهر مع عمرو
 اگرته لکنه قدم مع عمرو فی ذلك الوقت فاكرته کبیدر وضع وضعی و رفع
 رفعی منبع اولان کلاکان هذا انسانا کان حیوانا لکنه انسان فیکون حیوانا لکنه
 لبس حیوان فلا یكون انسانا کبیدر وضع رفعی منبع اولان دائما اما ان یكون هذا الشئ
 شجر او اما ان یكون حجر لکنه شجر فلا یكون حجر لکنه شجر کبیدر
 رفع وضعی منبع اولان دائما اما ان یكون هذا الشئ لا شجر او اما ان یكون لا حجر لکنه شجر
 فیکون لا حجر لکنه حجر فیکون لا شجر کبیدر و اما طرق اربعه فی منبع اولان متصله
 لرؤیه و منفصله حقیقه نك مثالری اظہر در

هر قیاسك فرعه جزئینی ایله رهبری لکن انلردن برینی طی ایدر لر اکثری
 چونکه مطوی ایتمز استلراجی مقرون حساد بلکه زائد فائده فی دائم ایله اذخاد
 اولدی انك مرتبه سی غیر مطویدن رفیع و اصل اولمز ذروه سنه استیانه بر شمع
 سکا کو ستر دم طریق اسهل ایچون همان او طریقه فن و اصل مقصود اولور هر استیانه
 ایلدم حملی قیاسك اصطلاحیله مسرور اولدی شرطی قیاسك وصفی انك چونکه دو
 صانمه طیک حکمی استنادیله اولمز عیانه جمله سی اولدی مثالیه سراسر مستبان
 اشته جزئین قیاسدن بری مذکور اولسه احتمال چاردن اولمز کربیان دها
 یعنی فرعك جزئینی جزء مذکور قیاسر مشتملدر یا دکلدر دیدیلر بی التماس
 بو اصول اوزره نظر قبل ابتدا مذکور سنه مشتمل ایسه اگر موضوع فرعی بی محن
 دی همان مذکور صغری چونکه کبری قیاسر طی اولتمشدر عزیزم فرق ایده مزانی ناسر
 اولدی اما او موضوع هیچ خالی الهمم گاه موضوع و کهی محمول صغری اولدی هم
 بلله او موضوع موضوع اولسه صغریه بله بالطبع محمول صغری اوسط اولورای و ک
 اولوقت کبری مطویه ایدر کتب مسار فرع واجب اولدیغندا ایله اولده قرار
 یوخسه ایله اول و ثانیه مطویه دوم فرع سالب اولدیغی صورته در اما کلام

لكن او موضوع محمول اولسه صفراده نغم با الطبع موضوع صغرى اوسط اولور چكده نغم

ثالث و رابعه مطويه ايدر دور اولر زمان بوقدر در احتمال اولك حكمي همان

مقدمه مذكوره ده نتيجه نك موضوعي موضوع اولوب نتيجه سوجه اولديغي حالده

كبراي مطويه سي شكل اوله مخصوص اولان كل انسان جسم لان كل انسان حيوان كبير

كذلك نتيجه سالبه اولديغيمالده كبراي مطويه سي شكل اول و ثانی به محتمل اولان

لاشي من الانسان بحجر لان كل انسان حيوان كبير مقدمه مذكوره ده نتيجه نك

موضوعي محمول اولوب كبراي مطويه سي شكل ثالث و رابعه محتمل

اولان بعض الحيوان انسان لان بعض الناطق حيوان كبير در

اولسه سابق كبي مذكور ان احوال نفس مشتمل اولسه اگر محمول فرعي دمبدم

دي همان مذكوره كبري چونكه صغرى قياس طي اولر نثدراني خارجه ايت سن التماس

ذلك المحمول خالي اولمدي بوند كذا اولدي محمول و كهي موضوع كبري بيريا

بلله او محمول محمول اولسه كبراده همان انده موضوع اوسط اولور غير اولر بيگانه

اولر زمان صغرى مطويه ثالثدر مقام اولسه مطويه موضوع اوسط اي شري كلام

يوضه شكل اوله مطويه ايلر جان فدا اولسه كرمطويه نك موضوعي اوسط هكذا

لكن او محمول موضوع اولسه كبراده بله اوسط اولور سكا محمول او كبراده جله

Süleymaniye U	Kütüphanesi
Kim.	Hacı Mahmut
Yeni Kayıt No	1576
Eski Kayıt No	